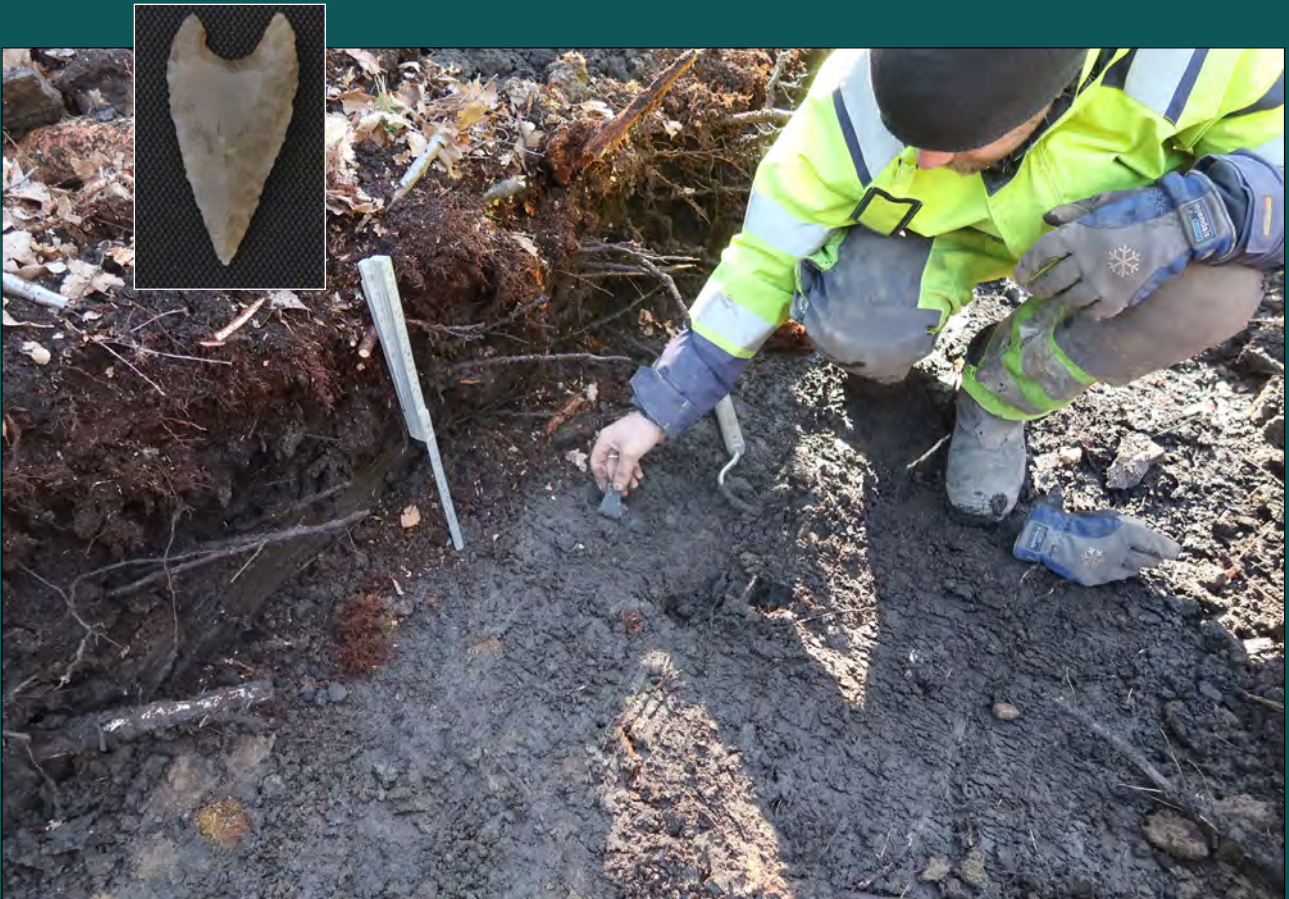

Boplatser vid Skra Bro

Arkeologisk utredning 2022 | Fastighet Hovgården 1:2, 1:3, 1:13
Björlanda socken | Göteborgs kommun

Ulf Ragnesten

GÖTEBORGS
STADSMUSEUM

ARKEOLOGISK RAPPORT FRÅN
GÖTEBORGS STADSMUSEUM
ISSN 1651-7636
© Göteborgs stadsmuseum 2022
Norra Hamngatan 12
411 14 GÖTEBORG
www.goteborgsstadsmuseum.se

REDAKTION
Niklas Borg
Else-Britt Filipsson
Tara Gullbrand
Karolina Kegel
Ulf Ragnesten
Johan Thörnqvist
Tom Wennberg

Omslag: Förhistorisk keramik påträffades i flera schakt vid utredningen

UPPHOVSRÄTT
Om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY
Villkor: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

TOPOGRAFISKA OCH EKONOMISKA KARTAN
© Lantmäteriverket. Medgivande 507-98-3211

KARTOR FRÅN STADSBYGGNADSKONTORETS DATABAS
© Göteborgs Stadsbyggnadskontor

BOPLATSER VID SKRA BRO

Arkeologisk utredning

SAMMANFATTNING

Den arkeologiska utredningen strax norr om Skra Bro utfördes i ett kuperat bergs- och skogsområde. Marken har så gott som ingenstans varit uppodlad. Inom området fanns tidigare en fornlämning, en oregelbunden stensättning. Vid utredningen påträffades sex boplatser och boplatksområden samt en dammvall. Flera av boplatserna innehöll fynd av keramik och flinta, bland annat en flathuggen pilspets med urnupen bas. Fornlämningarna kan i flera fall antas tillhöra neolitisk tid och början av bronsålder. Dammvallen är markerad på karta från 1835.

Vid fortsatt planering inför exploatering måste fornlämningarna förundersökas.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

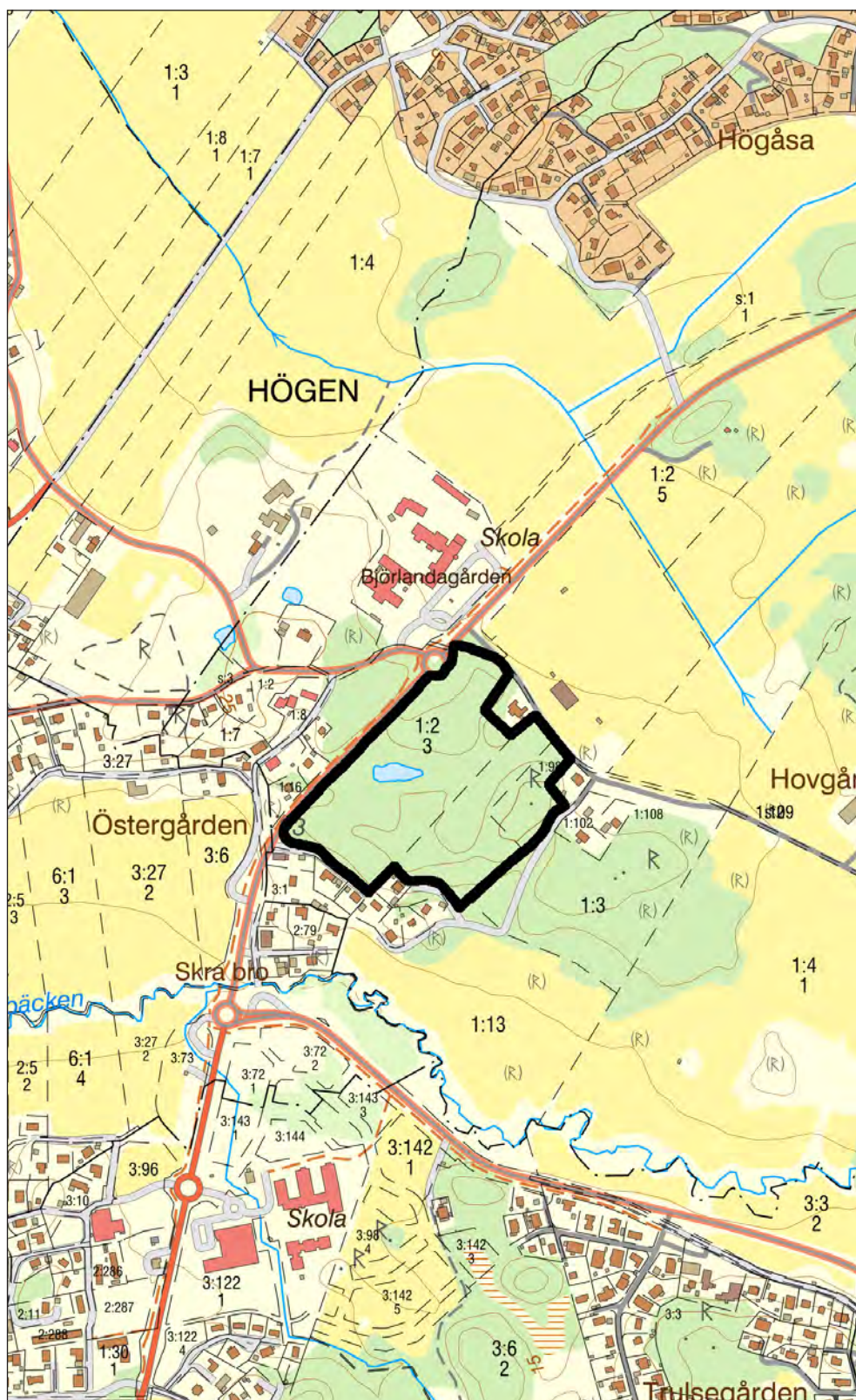
Länsstyrelsens dnr:	431-02168-2022
Uppdragsnummer i Fornreg:	202200134
GSM dnr:	0127/22
GSM utredningsnummer:	193
Fastighet:	Hovgården 1:2, 1:3, 1:13 (figur 1-2)
Landskap:	Bohuslän
Socken:	Björlanda
Koordinator:	N:6 404 740 / E:140 268 (SWEREF 99 12 00)
Uppdragsgivare:	Fastighetskontoret i Göteborg
Grävningsorsak:	Planerad bostadsbyggnation
Grävningsinstitution:	Göteborgs stadsmuseum
Datum för undersökning i fält:	2022-04-20 – 2022-04-29
Undersökt yta:	75000 m ² (undersökningsområde) 395 m ² (schakt)
Antal arkeologtimmar i fält:	128
Platsledare:	Ulf Ragnesten
Övriga deltagare i fält:	Niklas Borg och Karolina Kegel
Inventariernr GSM:	GSMA:220007

INLEDNING

Under några kyliga men vackra vårdagar i april 2022 utförde Göteborgs stadsmuseum en arkeologisk utredning norr om Skra Bro i Björlanda. Här fanns ett skogsparti med berg, våtmarker och sandiga sluttningar som planerades för bostadsbyggnation.

Figur 1. Platsen för utredningen markerad med cirkel på Topografiska kartan.
Skala 1:50 000.

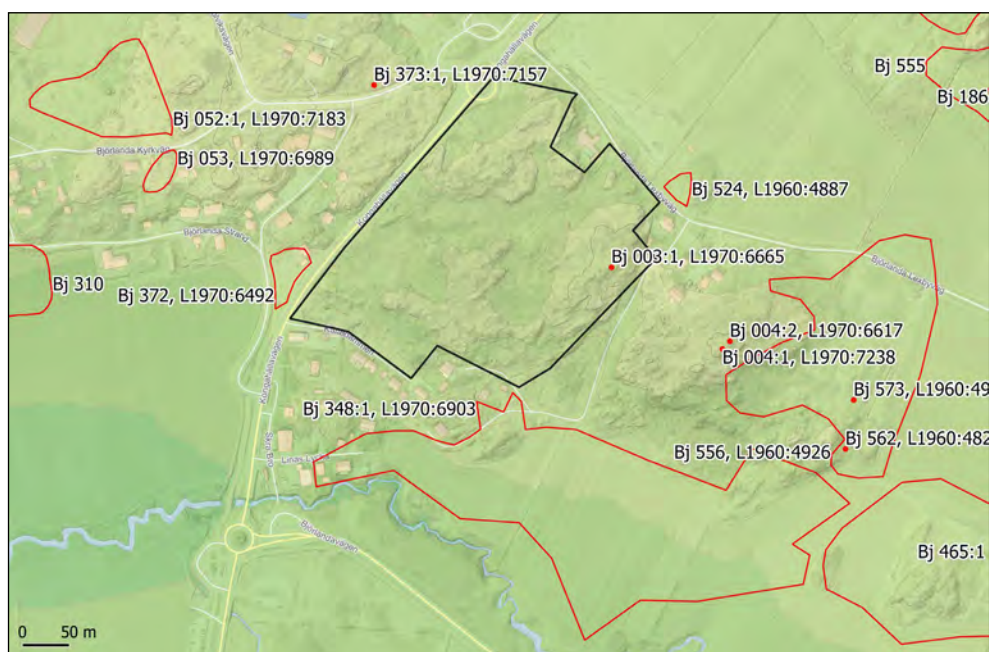

Figur 2. Utredningsområdet markerat på fastighetskartan. Skala 1:10 000.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Utredningsområdet låg ca 300 m norr om Osbäcken, som avvattnar Björlandadalen västerut mot Björlanda kile. Norr om utredningsområdet går en parallell dalgång i riktning sydost-nordväst. Den kan här kallas Nolviksdalen eftersom Nolvik ligger i norra delen av dalen. Även denna dalgång avvattnas västerut av en mindre bäck. I väster begränsades utredningsområdet av Kongahällavägen. Österut fortsatte bergig och skogrik mark. De högsta höjderna i området var ca 30 m över havet och de lägsta omkring 12 m. (Figur 3)

Trots den bergiga terrängen präglades utredningsområdet till en väsentlig del av våtmark. Den fanns i områdets centrala delar. I väster fanns en damm, kallad Kat-tedammen, som samlade upp vattnet från de kringliggande våtmarkerna.

Figur 3. Utredningsområdet (svart linje) och de närbelägna fornlämningarna (röda linjer och punkter) markerade på ortofoto. Norr är uppåt i kartan.

Det fanns flera fornlämningar i närheten av utredningsområdet (jämför figur 3). Nordväst om området låg gravfälten Björlanda 52 och 53 (L1970:7183 respektive L1970:6989). Björlanda 53 ingick tidigare i Björlanda 52, men efter delundersökning på 1930-talet kom de båda att delas. Efter undersökning av Björlanda 53 visade sig den delen av gravfältet ha datering till vikingatid. (Fredsjö 1939) Till vikingatid men också äldre järnålder daterades den närliggande fornlämningen Björlanda 372 (L1970:6492), som undersöktes 2018 (Ragnesten 2019).

Nordost om utredningsområdet fanns den närbelägna fornlämningen Björlanda 524 (L1960:4887), en boplats med oklar datering (Aldén Rudd 2018). Österut låg

i direkt närhet fornlämning Björlanda 556 (L1960:4926). Den utgjordes av en boplatz med fynd av stolphål, kulturlager samt fynd av flinta och keramik. Dateringen var såväl äldre järnålder som medeltid. (Rudd och Sandin 2004)

Söder om utredningsområdet låg fornlämning Björlanda 348:1. Denna fornlämning har varit föremål för delundersökning vid tre tillfällen (Ragnesten 1998, Johansson 2004 och Ragnesten 2012). På den nordligaste delen av boplatzen påträffades en hyddbotten, två härdar samt delar av ett keramikkrärl från förromersk järnålder. Längre söderut, på de öppna åkermarkerna, påträffades kulturlager med härdar och kokgropar samt fynd av flinta och keramik. Den sammanlagda dateringen på boplatzen är såväl yngre bronsålder som äldre järnålder.

Förutom de nämnda närläggna boplatserna och gravfältet fanns tre stensättningar i området. Den ena, Björlanda 3:1 (L1970:6665), låg inom utredningsområdet. Den utgjordes av en övertorvad oregelbunden stensättning, ca 4x3 m stor. De andra två låg strax öster om utredningsområdet och utgjordes av ytterligare två övertorvade oregelbundna stensättningar (Björlanda 4:1/L1970:7238 och Björlanda 4:2/L1970:6617). Dessa var 6 respektive 5 m i diameter.

Utredningsområdet låg således i en mycket rik fornlämningsmiljö, kringgårdad av gravfält, stensättningar och boplatser.

SYFTE OCH UNDERSÖKNINGSMETOD

Syftet med den arkeologiska utredningen var enligt länsstyrelsens förfrågningsunderlag att ta reda på om fornlämningar berörs av planerat arbetsföretag. Utredningen syftade även till att preliminärt avgränsa nyupptäckta fornlämningar inom utredningsområdet. Resultaten från utredningen ska kunna användas vid Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och utgöra underlag inför eventuella kommande arkeologiska åtgärder. Resultaten ska också kunna användas som underlag i företagarens planering.

Utredningen inleddes med granskning av äldre kartmaterial. Anledningen var att man skulle kunna finna sådana lämningar som fanns markerade på äldre kartor, såsom husgrunder, vägar eller i vissa fall fornlämningar.

Utredningen i fält gick till så att området översiktligt inventerades. Därvid registrerades misstänkta boplatzlägen. Samtidigt röjdes buskar, sly och något mindre träd för grävmaskinens planerade framkomlighet i terrängen (figur 4). Schakt grävdes därefter med en mindre grävmaskin på de platser som ansågs ha varit möjliga att vistas på under äldre tid. Eventuella fynd och anläggningar registrerades och analyserades.

Figur 4. Terrängen i utredningsområdet var inte alltid lättframkomlig för en grävmaskin.

NATURVETENSKAPLIGA BESTÄMNINGAR

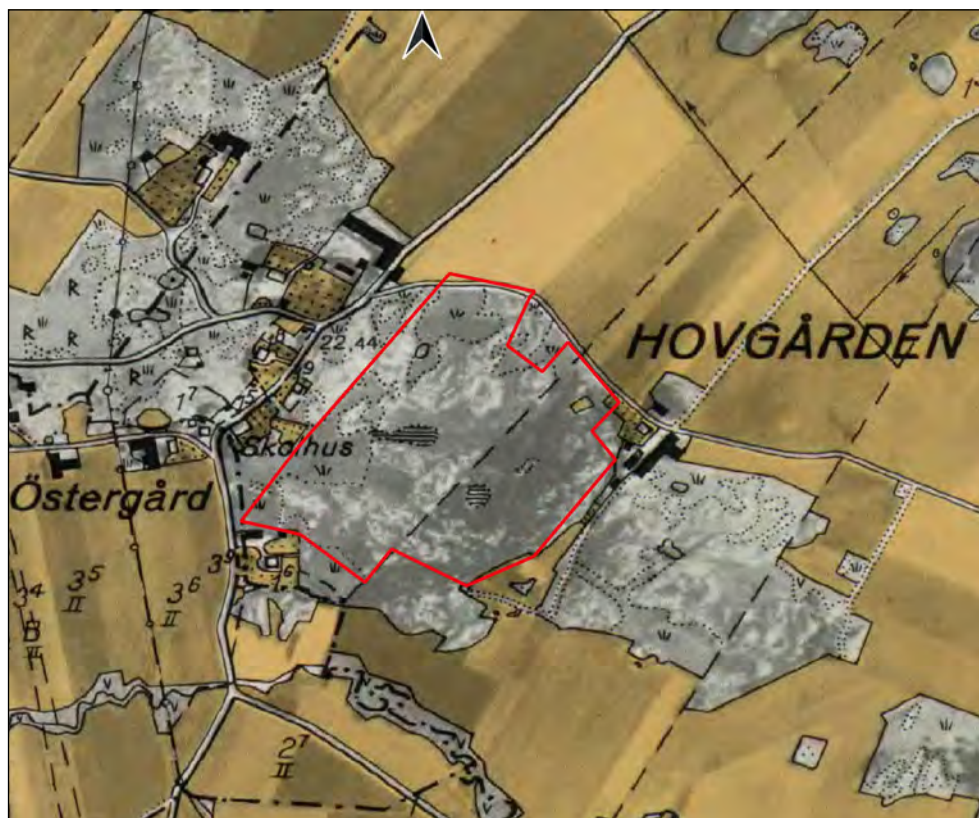
Några naturvetenskapliga analyser har inte utförts inom utredningens ram.

ÄLDRE KARTOR

Äldre kartor tillhörande gården Hovgården tycks visa att området för den arkeologiska utredningen knappast varit någonting annat än bergs- och skogsmark genom åren. På ekonomiska kartan från 1934 ser man att det endast funnits en mycket liten åkerteg i nordöstra delen av området. (Figur 5) Samma förhållande tycks ha gällt hundra år tidigare. På laga skifteskartan för Hovgården från 1835 har ingenting annat än skog och berg markerats, förutom Kattedammen som fanns redan då (figur 6).

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

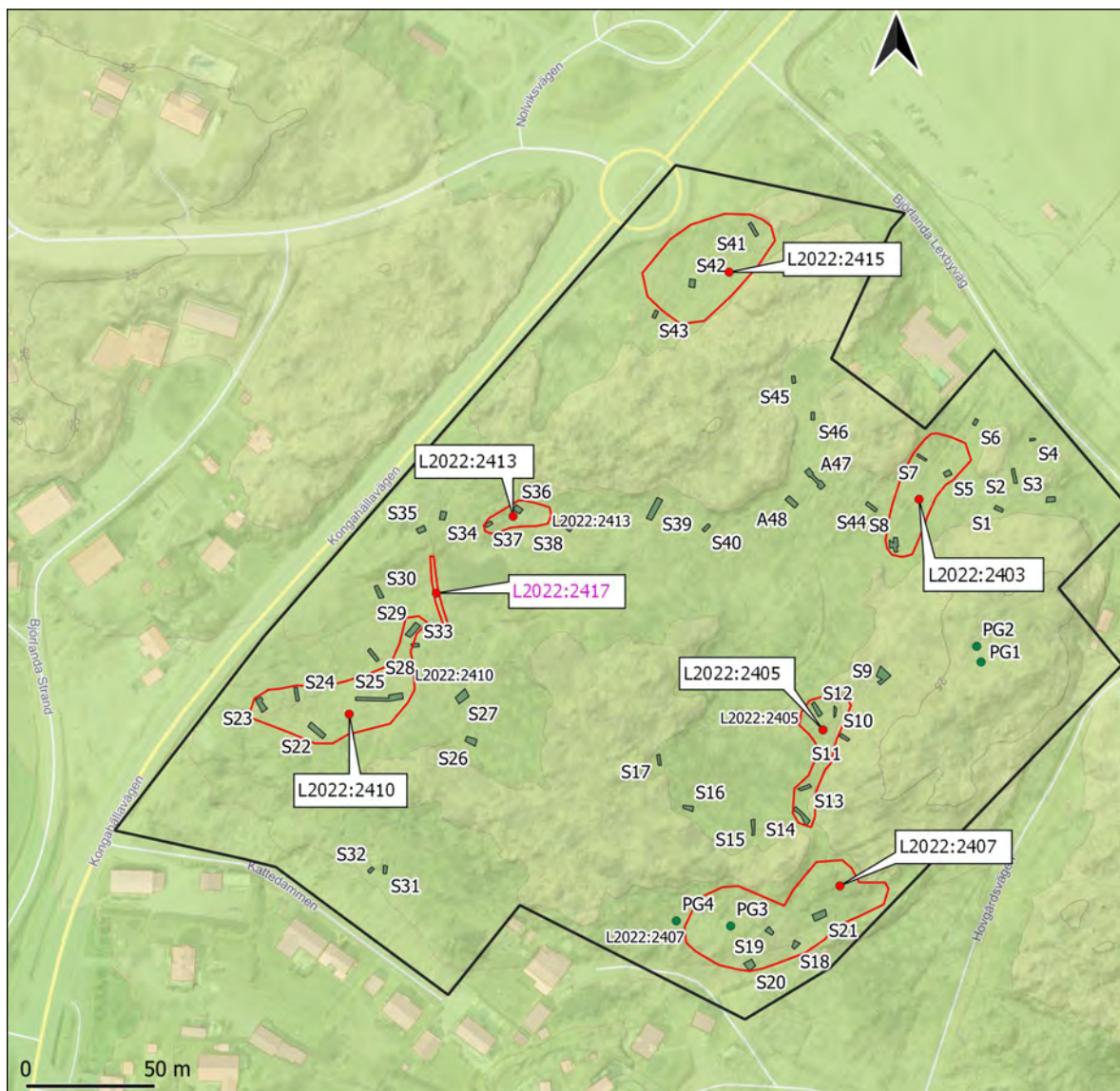
Vid utredningen grävdes 48 schakt och fyra provgropar. Dessa är beskrivna i bilaga 1. Deras läge är angivet på kartan figur 7. 11 anläggningar framkom. Dessa är beskrivna i bilaga 2. Deras läge i schakten är angivet under respektive fornlämning nedan. Fynd har dokumenterats men endast i undantagsfall sparats. Vilka som sparats framgår av nedanstående beskrivningar för varje fornlämning. I de fall fynden varit av flinta har de sorterats enligt Sorteringsschema för flinta (Andersson m.fl. 1978).

Figur 5. Ekonomiska kartan från 1934. Utredningsområdet (röd linje) har i stort sett bestått av berg och skogsterräng, frånsett en liten åkerteg i nordost.

Figur 6. Laga skifteskartan för Hovgården från 1835. Utredningsområdet (markerat) utgjordes i huvudsak av skog och berg även på den tiden.

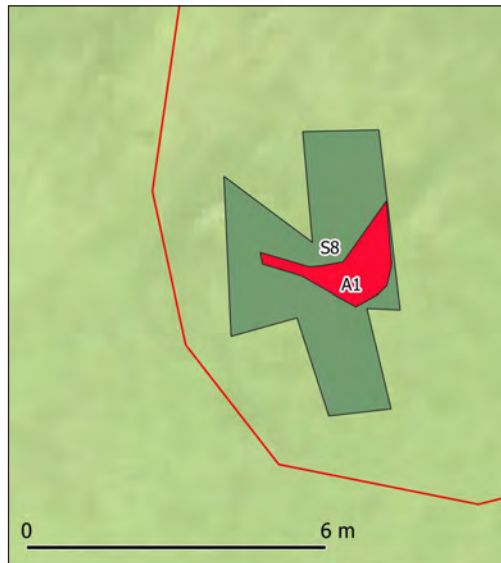
Figur 7. Schaktens läge och de nya fornlämningarnas preliminära utbredning i utredningsområdet.

L2022:2403, boplats

Fynd och anläggning i S5, S7 och S8 utgjorde tillsammans denna fornlämnings preliminära begränsning (figur 7). Lämningen låg ca 18 m över havet. Fynden upp-trädde relativt djupt (35-40 cm) och låg i ett delvis stenigt och mörkt kulturlager. I S8 framkom en anläggning vars samhörighet med fornlämningen dock är osäker. Anläggningen var en kraftig stensträng som mer påminde om en överlagrad sten-gärdesgård än en förhistorisk anläggning (figur 8-9).

Fynd

I S5 och S7 påträffades rikligt med flinta bestående av särskilt tunna och fina av-slag. Ett av avslagen tillvaratogs som exempel. Fynden var belägna relativt djupt i marken (35-55 cm) under torvig humös jord.

Figur 8. Läget för stensträngen A1 i schakt 8. Röd linje markerar preliminär fornlämningsgräns åt sydväst. Norr är uppåt på kartan.

Figur 9. Stensträngen A1 i schakt 8 framrensad. Foto mot sydost.

Tillvarataget fynd:

GSMA	Lämning	Schakt	avslag	st	Gr
220015:1	L2022:2403	5	1	1	2

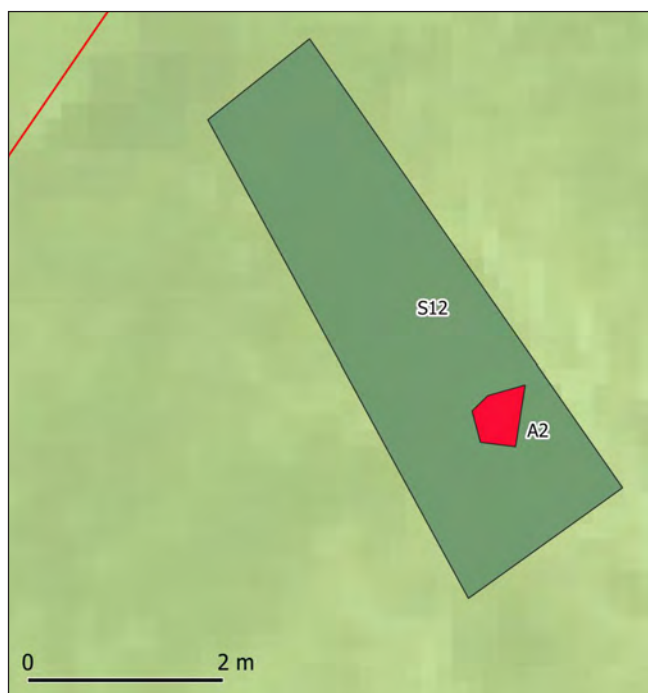
Preliminär datering

Senneolitikum eller äldre bronsålder.

L2022:2405, boplatsområde

Denna fornlämning låg i västra kanten av ett bergsområde (figur 7). Åt väster begränsades den av en våtmark. Fyndspridningen i schakten tydde på att våtmarken funnits på platsen även under den tid lämningen var i bruk. S10-S14 begränsade preliminärt lämningens utbredning, vars höjd över havet var ca 19 m.

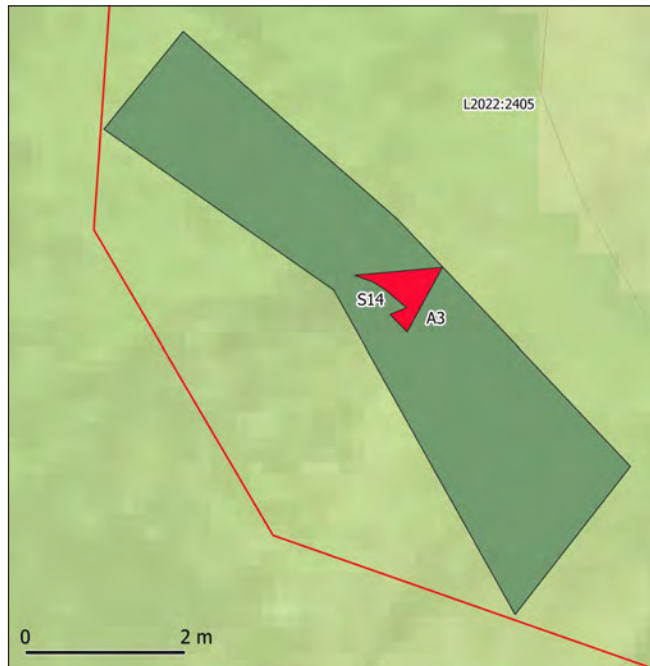
I två schakt framkom anläggningar. I S12 utgjordes anläggningen av en härdrest (figur 10-11). Härden har legat strax öster om den våtmark som iaktogs i nordvästra delen av S12. I S14 utgjordes anläggningen av en kolfläck (figur 12). I anslutning till den påträffades en flintskrapa.

Figur 10. Läget för härdresten A2 i schakt 12. Röd linje markerar preliminär fornlämningsgräns åt nordväst. Norr är uppåt på kartan.

Figur 11. Härdresten A2 i schakt 12 framrensad. Foto mot nordost.

Figur 12. Läget för kolfläcken A3 i schakt 14. Röd linje markerar preliminär forn-lämningsgräns åt sydväst. Norr är uppåt på kartan.

Fynd

Fynden utgjordes av flintavslag samt en del som verkade vara avslag i annan bergart (ej diabas). På boplatsens norra del var fyndmängden stor (S10) men den låg i ett tunt lager. I söder var fyndmängden glesare. Här fanns dock en flintskrapa i anslutning till kolfläcken A3. Inga fynd tillvaratogs från denna boplats.

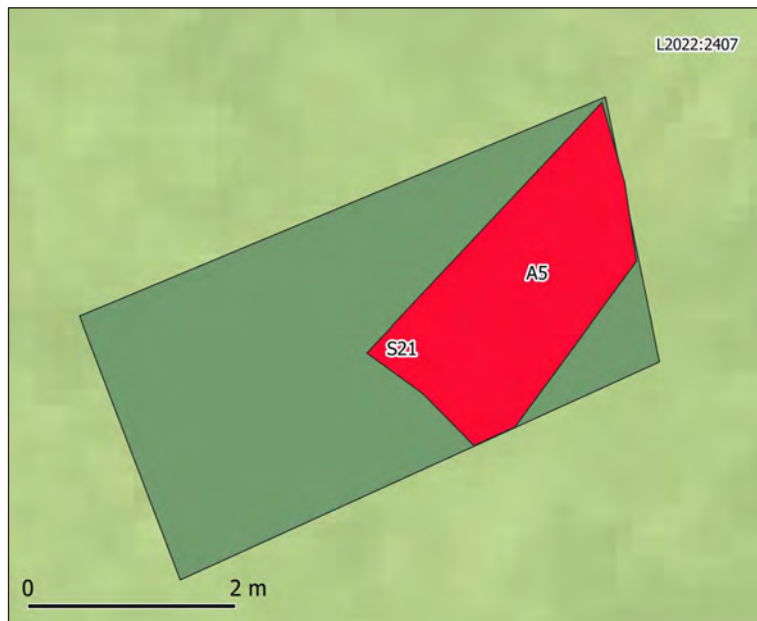
Preliminär datering

Sten- eller bronsålder.

L2022:2407, boplatssområde

Denna boplats låg i utredningsområdets sydöstra del och utgjordes av en sandig platå med berg i norr. Platån låg 15-18 m över havet. Lämningen avslutades åt sydost med en brant sluttning, sannolikt gränsen för ett gammalt grustag. På platån grävdes schakt (S18-S21) och provgropar (PG3-PG4) vilka preliminärt avgränsade boplatssområdet (figur 7).

I S21 påträffades två anläggningar, A5-A6. Förstnämnda anläggning var en tät stenpackning (se närmare beskrivning i bilaga 2 samt figur 13-14). Den andra anläggningen utgjordes av en boplatsgrop. Denna mättes inte in, men låg endast någon meter väster om A5.

Figur 13. Läget för stenpackningen A5 i schakt 21. Norr är uppåt på kartan.

Figur 14. Stenpackningen A5 i schakt 21 framrensad. Foto mot nordost.

Fynd

I vissa schakt på fornlämningen påträffades särskilt intressanta fynd. Så var det i S19. Där framkom en stor mängd tunna fina flintavslag (figur 15). Bland dem fanns ett par skrapor, en kärna samt en flathuggen pilspets med urnupen bas (figur 16). I samma schakt framkom flera keramikskärvor. Kulturlagret grävdes inte ned till

botten, då den framtagna fyndmängden skulle ha blivit alltför stor. Kulturlagret där fynd och anläggningar framkom var ca 15 cm tjockt.

Tillvaratagna fynd:

GSMA	Lämning	Schakt	St	Gram	Övrigt
220016:1	L2022:2407	19	1	1	Övrig retuscherad spets
220016:2	L2022:2407	19	1	9	Avslag med retusch
220016:3	L2022:2407	19	1	42	Avslagsskrapa A
220016:4	L2022:2407	19	4	28	Keramiskskärvor

Preliminär datering

Senneolitikum

Figur 15. En del av de fina flintavslag som framkom i S19. De återdeponerades.

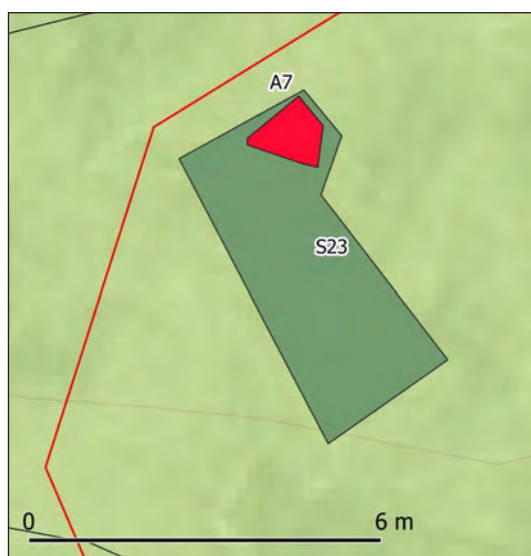

Figur 16. Den vackra hjärtformade flintpilspetsen som hittades i S19.

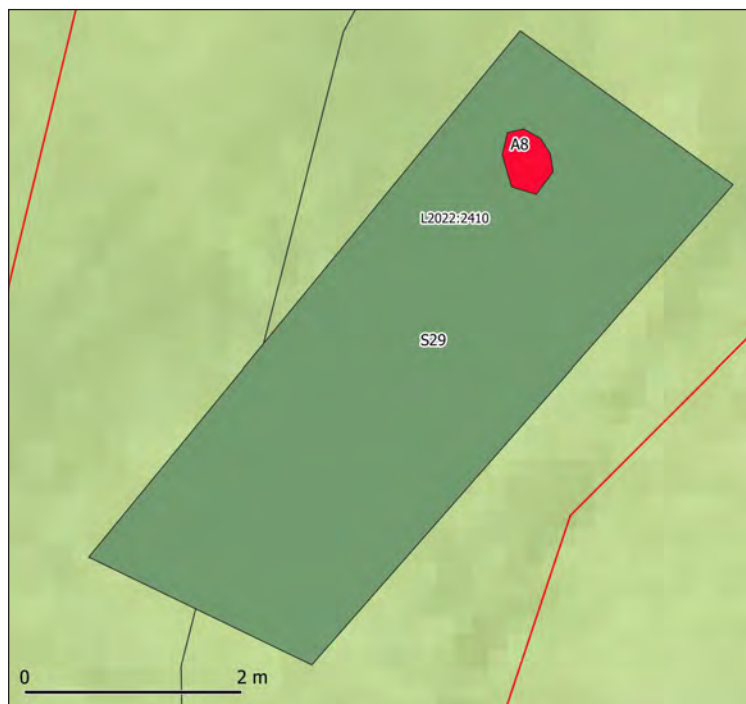
L2022:2410, boplatssområde

Denna fornlämning avgränsades preliminärt av S22-S25, S29 och låg i sydöstra kanten av en våtmark (figur 7). Det vill säga att läget påminde en hel del om placeringen av L2022:2405. Höjden över havet var omkring 17 m. Södra delen av boplatssområdet skilde sig en del från norra delen. Den södra delen hade ett tydligt mörkt kulturlager (0,1 m tjockt) med enstaka fynd av flinta och keramik. Den norra delen var mer fyndrik men hade inte samma stratigrafi, utan innehöll fynd i ett tunt sandigt lager. Det gjordes ändå en bedömning att lämningarna tillhörde samma boplatssområde.

En anläggning påträffades i sydvästra delen av boplatssen och en i nordöstra. I sydväst utgjordes den av en boplatssgrop (figur 17). I nordost var det fråga om en övrig boplatsslämning i form av en kolfläck (figur 18-19).

Figur 17. Läget för boplatssgropen A7 i schakt 23. Röd linje markerar preliminär fornlämningsgräns åt sydväst. Norr är uppåt på kartan.

Figur 18. Läget för kolfläcken A8 i schakt 29. Röd linje markerar preliminär fornlämningsgräns åt nordost. Norr är uppåt på kartan.

Figur 19. Kolfläcken A8 i schakt 29 framrensad. Foto mot öster.

Fynd

Fyndmängden var ganska gles, men med fler flintavslag i norra och centrala (S25) delen av fornlämningen än i södra. I söder påträffades enstaka keramikskärvor. Inga fynd tillvaratogs från denna fornlämning.

L2022:2413, boplat

Denna boplat omfattade till sin preliminära yta schakten S36 och S37 (figur 7). Den låg vid norra stranden av den så kallade Kattedammen, ca 18 m över havet. Ingen anläggning iaktogs på denna plats, däremot ett ca 0,2 m tjockt grått och siltigt kulturlager. Det innehöll enstaka flintavslag och framför allt rikligt med keramikskärvor.

Figur 20. Boplaten L2022:2413 norr om Kattedammen. Foto mot sydost.

Tillvaratagna fynd:

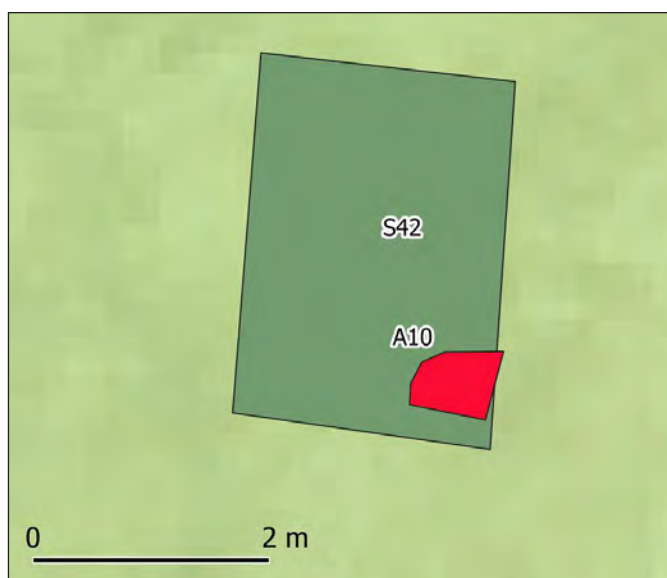
GSMA	Lämning	Schakt	Keramiskkrävor	Gram
220017:1	L2022:2413	36	33	263

Preliminär datering

Neolitikum

L2022:2415, boplatz

Fornlämningen låg i en sydvästsluttning med tät björkskog, strax öster om rondellen mellan Kongahällavägen och Nolviksvägen (figur 7). Höjden över havet var mellan 18-19 m. Boplatzen begränsades preliminärt av schakten S41 och S42. I sistnämnda schakt framkom en anläggning i form av en härd. Den låg i schaktets sydöstra del och var inte helt framtagen. (figur 21-22).

Figur 21. Läget för härden A10 i schakt 42. Norr är uppåt på kartan.

Figur 22. Härden A10 i hörnet av schaktet S42. Foto mot öster.

Fynd

Fynden var fåtaliga på boplaten och utgjordes nästan enbart av enstaka flintavslag samt en keramikskärva. Den sistnämnda kom i samma schakt som härden. Därtill påträffades en slipsten av sandsten, vars koppling till boplaten är osäker.

Tillvaratagna fynd:

GSMA	Lämning	Schakt	St	Gram	
220018:1	L2022:2415	41	1	205	Slipsten av sandsten
220018:2	L2022:2415	42	1	10	Keramikskärva

Preliminär datering

Neolitikum

L2022:2417, dammvall

En fördämning var synlig i västra kanten av Kattedammen (figur 7). Fördämningen eller vallen är tagen ur bruk. Den har haft avtappningsställe centralt på vallen, idag raserat med enstaka större stenar synliga (figur 23). Dammvallen tycktes först vara tämligen modern och antogs vara från 1900-talet. Men den är markerad på laga skifteskartan från 1835 (figur 6). Det framgår av en förstoring av kartan (figur 24). Vallen uppfyller därmed de så kallade rekvisiten för en fornlämning hos Riksantikvarieämbetet, där en lämning som är äldre än 100 år ofta är en fornlämning. Inga grävningar gjordes i vallen.

Figur 23. Fördämning av Kattedammen. Ett utlopp från dammvallen har funnits till höger i bilden. Foto mot sydväst.

Figur 24. Detalj av laga skifteskartan från 1835 (jämför figur 6). Väster om dammen ses en tvåradig dammwall.

ANTIKVARISK BEDÖMNING OCH FORTSATTA ÅTGÄRDER

Sammanfattningsvis påträffades sju nya fornlämningar inom utredningsområdet.

Det var sex boplatser och boplatsområden samt en dammwall:

L2022:2403, boplatser

L2022:2405, boplatsområde

L2022:2407, boplatsområde

L2022:2410, boplatsområde

L2022:2413, boplatser

L2022:2415, boplatser

L2022:2417, dammwall

Därtill fanns redan en känd fornlämning inom området:

L1970:6665, oregelbunden stensättning

Lagskydd gäller för nämnda fornlämningar. Vid fortsatt planering och ingrepp i fornlämningarna måste dessa i nästa skede förundersökas för att bedöma deras exakta utbredning, vetenskapliga betydelse och arkeologiska innehåll.

LITTERATUR

Aldén Rudd, Petra. 2018. *Björlanda 524 inom Hovgården 1:3, Björlanda socken, Göteborgs kommun*. Rio Rapport 2018:14.

Andersson, Stina, Rex Svensson, Karin och Wigforss, Johan. 1978. Sorteringsschema för flinta. *Fyndrapporter 1978*, s. 215-252.

Fredsjo, Åke. 1939. *Gravfält vid Högen och Hovgården i Björlanda s:n, Bohuslän*. Göteborgs stadsmuseum. Arkeologisk arkivrapport 1939:01.

Johansson, Mats. 2004. *Boplatser kring Osbäcken*. Arkeologisk rapport från Göteborgs Stadsmuseum 2004:24.

Ragnesten, Ulf. 2007. *Arkeologisk rapport från Göteborgs Stadsmuseum* 2007:48.

Ragnesten, Ulf. 2012. *Utkant av en boplats*. Arkeologisk rapport från Göteborgs Stadsmuseum 2012:03.

Ragnesten, Ulf. 2019. *Järnåldersboplats vid Skra bro*. Arkeologisk rapport från Göteborgs Stadsmuseum 2019:05.

Rudd, Petra och Sandin, Mats. 2004. *Mästerskapsbana för golf i Björlanda*. Arkeologisk rapport från Göteborgs Stadsmuseum 2004:48.

Figur 25. Grävning och inmätning inom en del av utredningsområdet.

BILAGA 1. Beskrivning av schakt och provgropar

Schaktnr	Lagerbeskrivning (cm)	Fynd	Kommentar
1	0-20 Humus 20-30 Mörkt sandlager 30- Grus och silt	Tegel	
2	0-18 m 18-32 Sandig mo 30- Gulbrunt siltigt grus	Enstaka avslag	
3	Stört och påfört		
4	Stört och påfört		
5	0-35 Förna och humus 35-55 Stenigt kulturlager 55-65 Mörkgrått sandlager (nedre delen av kulturlager) 65- Brungult grus	Rikligt med slagen flinta	
6	0-10 Påfört grus 10- Påförda massor		
7	0-20 Förna och humus 20-40 Humös svart sand 40-60 Svart sand (kulturlager) och lite kol 60- Siltig sand	Rikligt med slagen flinta	
8	0-25 Förna och humus 25-35 Humös mörkgrå sand 35- Brungult grus		A1, se bilaga 2
9	Stenigt och blockrikt under förnan		
10	0-20 Förna och humus 20-30 Mörk siltig sand 30-40 Ljusgrå sand 40- Brungul grusig sand	Rikligt med slagen flinta Enstaka fynd	
11	0-15 Förna och humus 15- Stenig och blockrik mark. Sand under stenarna		
12	0-15 Förna och humus 15-30 Humös silt 30- Fuktig sand	Rikligt med slagen flinta i Ö delen av schaktet	V delen av schaktet påvisar äldre våtmark. A2, se bilaga 2
13	0-15 Förna och humus 15-18 Tunt gråsvart sandlager 18-30 Brunrött grus	Enstaka avslag, några möjligen av bergart	
14	0-15 Förna och humus 15- Sten och grus		A3, se bilaga 2

15	0-15 Förna och humus 15-25 Mörk humös sand 25- Brun sand		
16	0-15 Förna och humus 15-20 Humöst kolrikt lager 20- Grus och sten		A4, se bilaga 2
17	0-15 Förna och humus 15-30 Stört och omrört 30- Stenigt grus		
18	Ej dokumenterat		
19	0-15 Förna och humus 15-30 Sandigt kulturlager	Fynd av pilspets, skrapor och keramik	Kulturlagret gräv- des ej helt igenom
20	0-20 Förna och humus 20-50/80 Kulturlager 50/80- Brunt grus	En del bränd slagen flinta	
21	0-20 Förna och humus 20-50 Sandigt kulturlager 50- Brunt grus	Enstaka fynd	A5-A6, se bilaga 2
22	0-12 Förna och humus 12-28 Brun spräcklig sand 28-53 Sandigt kulturlager m kol 53- Gråvit fuktig sand	En del slagen flinta samt keramik	
23	0-15 Förna och humus 15-23 Grå humös sand 23-40 Sandigt kulturlager 40- Brungrå sand		A7, se bilaga 2
24	0-15 Förna och humus 15-30 Sandigt kulturlager 30- Sand	Bränt flintavslag	
25	0-25 Förna och humus 25-35 Sandigt kulturlager 35- Siltig sand	Flera flintavslag	
26	0-15 Förna och humus 15-25 Mörkt sandigt lager 25- Brun sand		
27	0-20 Förna och humus 20-40 Mörkt humöst sandlager 40- Grått sandigt grus		
28	0-20 Förna och humus 20-53 Humös sand 53 Fuktig ljusbrun sand		

29	0-10 Förna och humus 10-25 Sandigt kulturlager 25- Brunröd sand	Flera flintavslag	A8, se bilaga 2
30	0-25 Förna och humus 25-50 Humös mörk sand 50-62 Grå fuktig sand 62- Grågul fuktig sand		
31	0-10 Förna och humus 10-35 Humös sand 35- Brunt grus		
32	0-20 Förna och humus 20-35 Fylla med sten, grus och skräp 35- Sand och sten		
33	0-10 Förna och humus 10-25 Sand 25- Berg och siltigt grus		
34	0-10 Förna och humus 10-35 Humös sand 35 Gråspräcklig sand		
35	0-10 Förna och humus 10-30 Humös sand 30- Gråspräcklig sand		
36	0-15 Förna och humus 15-35 Grå sand (kulturlager) 35- Gulvit sand	Rikligt med keramik	
37	0-10 Förna och humus 10-25 Grå sand 25- Gulvit sand		
38	0-10 Förna och humus 10-25 Humös möjligen omgrävd sand 25- Gulvit sand		A9, se bilaga 2
39	0-15 Förna och humus 15-40 Stora stenar blandat med sand 40- Brunt grus	En flinta med retusch	
40	0-15 Förna och humus 15-30 Fin sand 30- Grått grus		
41	0-20 Förna och humus och en del grus 20- Berg	Slipsten av sandsten (oklar ålder)	

42	0-25 Förna och humus 25-35 Gråsvart sandigt kulturlager 35- Grått grus	Keramik	A10, se bilaga 2
43	0-25 Förna och humus 25-40 Grå sand 40 Brungrått grus		
44	0-15 Förna och humus 15-30 Humös silt 30 Berg och ljusbrun silt		
45	0-10 Förna och humus 10-55 Humös mörk sand 55- Siltig sand		
46	0-15 Förna och humus 15-50 Humös sand 50-95 Silt/lera		Djupgrävt schakt
47	0-10 Förna och humus 10-20 Humös sand 20-32 Grus 32- Grå sand och grus		A11, se bilaga 2
48	0-10 Förna och humus 10-25 Humös sand 25-30 Gråsvart sand med ojämn botten 30- Grågul silt		
Pg 1	0-10 Förna och humus 10-20 Mörk humös sand 20-30 Berg		
Pg 2	Samma lager som i Pg 1		
Pg 3	0-15 Förna och humus 15-30 Sand 30- Brun sand	Flintavslag	
Pg 4	0-5 Förna och humus 5-15 Humös sand 15- Berg		

BILAGA 2. Anläggningsbeskrivning

Anl.nr	Beskrivning	Schakt
1	Stenrad. Ca 2,8 m lång och 1 m bred med stenar 0,2-0,4 m stora. Anläggningen låg relativt ytligt i ett humöst mörkgrått sandlager. Den är troligen inte samtidig med fyndmaterialet av flinta. Den kan utgöra en äldre gärdesgård. Markduk pålades.	8
2	Härdrest. Ca 0,5x0,3 m stor. Oregelbunden form. Den innehöll ganska mycket kol samt 0,05-0,1 m stora stenar. Anläggningen fortsatte in i schaktväggen mot norr. Markduk pålades.	12
3	Kolfläck. 0,5-0,3 m stor och svart av kolblandad siltig sand. Undersöktes. Den var endast 0,08 m djup och fyndtom.	14
4	Kolfläck. 0,8x0,5 m stor. Den innehöll 1-2 stenar i östra kanten. De var 0,1-0,15 m stora. Fläcken undersöktes och var endast 0,07 m djup. Fyndtom.	16
5	Stenpackning. Stor packning varav endast 2x1 m sågs i schaktet. Stenarna var 0,1-0,3 m stora. Mellan stenarna fanns kolbemängd sand. Markduk pålades.	21
6	Kolfläck. Ca 1x1 m stor- synlig i schaktet. Den är sannolikt större. Anläggningen innehöll kolrik sand och enstaka stenar 0,1-0,2 m stora. Markduk pålades.	21
7	Fläck. 1,2x1 m stor. I ytan fanns en sten 0,1 m stor.	23
8	Fläck. 0,6x0,4 m stor. Anläggningen avtecknade sig mot den ljusare sanden men kol kunde inte iakttas.	29
9	Stolphål. Något osäkert. 0,2x0,15 m stort. Delundersöktes. I botten fanns en sten i anläggningens ytterkant, 0,1 m stor.	38
10	Härd. 0,6x0,45 m stor. Anläggningen går något utanför schaktet. Flera skörbrända stenar, 0,1 m stora, i härdens yta samt rikligt med kol.	42
11	Fläck. 0,33x0,25 m stor. Fortsatte in i schaktet åt söder. Anläggningen innehöll kolsvart silt.	47

GÖTEBORGS
STADSMUSEUM